

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 12.9.2005
COM(2005) 407 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ανάπτυξη κοινοτικής πολιτικής για την πολιτική αεροπορία έναντι της Νέας Ζηλανδίας

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ανάπτυξη κοινοτικής πολιτικής για την πολιτική αεροπορία έναντι της Νέας Ζηλανδίας

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 1.1 Συνήθως, οι διεθνείς αεροπορικές μεταφορές διέπονται από διμερείς συμφωνίες μεταξύ μεμονωμένων κρατών. Ωστόσο, οι αποφάσεις του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για τον “Ανοικτό Ουρανό” όπως ονομάζονται, της 5^{ης} Νοεμβρίου 2002, σήμαναν την απαρχή μιας εξωτερικής πολιτικής αερομεταφορών σε κοινοτικό επίπεδο.

Όπως τονίζεται στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής “*Προγραμματισμός της εξωτερικής πολιτικής αερομεταφορών της Κοινότητας*”¹, οι συμφωνίες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με ορισμένες τρίτες χώρες θα έχουν ως σημαίνον αποτέλεσμα να δημιουργηθούν νέες οικονομικές προοπτικές με το άνοιγμα των αγορών και να προωθηθούν περαιτέρω οι δυνατότητες επένδυσης. Οι συμφωνίες αυτές θα είναι επίσης ο καλύτερος τρόπος να εξασφαλισθεί θεμιτός ανταγωνισμός με την προώθηση σύγκλισης σε ρυθμιστικά θέματα.

Για τους λόγους αυτούς, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε να αρχίσει στοχοθετημένες διαπραγματεύσεις επιζητώντας να επιτύχει τη σύναψη διεξοδικών αεροπορικών συμφωνιών στις μεγαλύτερες περιοχές του κόσμου, με σκοπό να ενισχυθούν οι προοπτικές προώθησης της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και να εξασφαλισθεί θεμιτός ανταγωνισμός, και ταυτόχρονα επιζητώντας να κινηθεί η διαδικασία μεταρρύθμισης στη διεθνή πολιτική αεροπορία.

- 1.2 Τον Οκτώβριο του 2003 η Νέα Ζηλανδία ζήτησε να αρχίσει η διαπραγμάτευση μιας συμφωνίας ελευθέρωσης των αερομεταφορών με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Η Νέα Ζηλανδία, με την πολιτική που ασκεί στην οικονομία και τις μεταφορές με βάση τις ανάγκες της αγοράς και με τα υψηλά ρυθμιστικά πρότυπά της, προφανώς υπόσχεται πολλά ως χώρα για μια συμφωνία αερομεταφορών νέας γενεάς με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

Γι’ αυτόν ακριβώς το λόγο, στην ανακοίνωση της Επιτροπής “*Προγραμματισμός της εξωτερικής πολιτικής αερομεταφορών της Κοινότητας*”, η Νέα Ζηλανδία στοχοθετείται ως καίρια χώρα για τη σύναψη συμφωνίας σε κοινοτικό επίπεδο. Το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του για τις εξωτερικές σχέσεις, επεσήμανε ρητά τη Νέα Ζηλανδία ως υποψήφια χώρα, για την οποία θα ζητηθούν πιθανόν στο μέλλον διεξοδικές εντολές διαπραγμάτευσης.²

¹ COM(2005)79 τελικό της 11.3.2005.

² Συμπεράσματα του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 2005 σχετικά με τον προγραμματισμό της εξωτερικής πολιτικής αερομεταφορών της Κοινότητας.

- 1.3 Επιπλέον, η Νέα Ζηλανδία απέδειξε ότι δεσμεύεται όσον αφορά τη μεταρρύθμιση του πλαισίου των αερομεταφορών σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, μονογράφοντας στις 14 Μαρτίου 2005 μια συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα σχετικά με ορισμένες πτυχές των αεροπορικών υπηρεσιών.

Μια συμφωνία ελευθέρωσης των αερομεταφορών με τη Νέα Ζηλανδία θα ενισχύσει ακόμη περισσότερο τις καλές σχέσεις με μια χώρα, η οποία συμφωνεί με τους στόχους της Κοινότητας για μεταρρύθμιση του πλαισίου των διεθνών αεροπορικών μεταφορών. Θα αποφέρει οικονομικά οφέλη στους αερομεταφορείς, τους αερολιμένες, το επιβατικό κοινό, τις επιχειρήσεις μεταφοράς εμπορευμάτων, τη βιομηχανία τουρισμού και γενικότερα την οικονομία τόσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και της Νέας Ζηλανδίας. Κάτι άλλο εξίσου σημαντικό είναι ότι η συμφωνία αυτή θα αποτελέσει σταθμό στη πορεία προς τη διεθνή μεταρρύθμιση του ρυθμιστικού πλαισίου που διέπει τις αερομεταφορές.

- 1.4 Με την παρούσα ανακοίνωση, η Επιτροπή συστήνει συνεπώς στο Συμβούλιο να την εξουσιοδοτήσει να διαπραγματευθεί, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, μια διεξοδική συμφωνία ανοικτού εναέριου χώρου με τη Νέα Ζηλανδία, η οποία θα συνδυάζει το άνοιγμα της αγοράς και μια παράλληλη διαδικασία συνεργασίας ή/και σύγκλισης σε ρυθμιστικά θέματα, κυρίως σε πρωτεύοντα πεδία όπως η ασφάλεια και η προστασία στις αερομεταφορές, η περιβαλλοντική προστασία και η εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που εξασφαλίζουν ισότιμους και θεμιτούς όρους.

Κατά τη διάρκεια των οριζόντιων διαπραγματεύσεων και των διερευνητικών επαφών αναπτύχθηκαν θετικές σχέσεις μεταξύ του Υπουργείου Μεταφορών της Νέας Ζηλανδίας και των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι οποίες μπορούν να χρησιμεύσουν ως καλή βάση για την έναρξη πιο φιλόδοξων διαπραγματεύσεων με τη Νέα Ζηλανδία για τις αερομεταφορές.

2. ΤΟ ΥΠΑΡΧΟΝ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΕΡΙ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ

Διμερείς συμφωνίες περί αεροπορικών υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ και Νέας Ζηλανδίας

- 2.1 Σήμερα, οι αερομεταφορές μεταξύ ΕΕ και Νέας Ζηλανδίας διέπονται από τις διμερείς συμφωνίες περί αεροπορικών υπηρεσιών μεταξύ της Νέας Ζηλανδίας και 12 κρατών μελών της ΕΕ³. Δεν υπάρχει νομική βάση για τις αεροπορικές συνδέσεις μεταξύ των υπολοίπων 13 κρατών μελών και της Νέας Ζηλανδίας.

Το ρυθμιστικό πλαίσιο που υπάρχει για τις αεροπορικές συνδέσεις μεταξύ της Κοινότητας και της Νέας Ζηλανδίας δεν επιτρέπει στις αεροπορικές εταιρείες, στους επιβάτες και στις επιχειρήσεις αποστολής φορτίου να εκμεταλλευθούν πλήρως τα οφέλη των ελεύθερων αγορών. Οι υπάρχουσες διμερείς συμφωνίες περί αεροπορικών υπηρεσιών καθορίζουν ένα μη ισόρροπο πλαίσιο για τις αεροπορικές συνδέσεις μεταξύ ΕΕ και Νέας Ζηλανδίας, διότι δεν προβλέπουν όλες τις ίδιες

³ Αυστρία, Βέλγιο, Δανία, Γαλλία, Γερμανία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λουξεμβούργο, Κάτω Χώρες, Ισπανία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο.

ελευθερίες, χωρητικότητες και διαδρομές. Αυτές οι διαφορές στις διμερείς συμφωνίες περί αεροπορικών υπηρεσιών των κρατών μελών με τη Νέα Ζηλανδία οδηγούν σε ανισότητα ευκαιριών για τους κοινοτικούς αερομεταφορείς.

- 2.2 Όπως συμβαίνει με τις περισσότερες συμφωνίες περί αεροπορικών υπηρεσιών, οι υπάρχουσες διμερείς συμφωνίες αεροπορικών υπηρεσιών μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ και Νέας Ζηλανδίας περιέχουν περιορισμούς, τους οποίους το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έκρινε παράνομους. Το Μάρτιο του 2005, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέληξε σε συμφωνία με την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας της Νέας Ζηλανδίας σχετικά με ορισμένες πτυχές των αεροπορικών υπηρεσιών (“οριζόντια συμφωνία”)⁴, στην οποία αντικαθίστανται οι ρήτρες εθνικότητας από κοινοτική ρήτρα. Η συμφωνία επιτρέπει καταρχήν σε όλες τις αεροπορικές εταιρείες της ΕΕ, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμα δικαιώματα κυκλοφορίας, να εκτελούν πτήσεις προς τη Νέα Ζηλανδία από οιοδήποτε κράτος μέλος της ΕΕ όπου είναι εγκατεστημένες. Λόγω του διαφορετικού ανοίγματος των αγορών, ήταν αναγκαίο να περιληφθεί στην ‘οριζόντια συμφωνία’ με τη Νέα Ζηλανδία μια ρήτρα περί ‘μη καταστρατήγησης’, έτσι ώστε να αποφευχθεί πιθανή καταστρατήγηση των διαφόρων υπάρχοντων διμερών περιορισμών στα δικαιώματα κυκλοφορίας.

Το ρυθμιστικό πλαίσιο για τις αερομεταφορές στη Νέα Ζηλανδία

- 2.3 Η Νέα Ζηλανδία είναι πρωτοπόρος στην ελευθέρωση των αερομεταφορών. Ήδη από το 1985 μάλιστα, ανέπτυξε μια νέα πολιτική στις διεθνείς αερομεταφορές βασισμένη στα απτά οφέλη για την οικονομία, όπως και για το εμπόριο και τον τουρισμό, αντί στα οφέλη για τον εθνικό αερομεταφορέα.

Η πολιτική της Νέας Ζηλανδίας για την πολιτική αεροπορία στηρίζεται στην παραδοχή ότι θα επιτευχθεί με καλύτερο τρόπο μεγιστοποίηση του οικονομικού οφέλους με την προώθηση της ελευθέρωσης των αερομεταφορών και η κυβέρνηση θα εξετάσει με ποιο τρόπο θα μειωθούν οι φραγμοί που εμποδίζουν τον ανταγωνισμό και την ελεύθερη πρόσβαση στις αγορές.

Το 1985, η Νέα Ζηλανδία ήταν συμβαλλόμενο μέρος μόνον 12 διμερών συμφωνιών αεροπορικών υπηρεσιών. Μετά το 1985, ο αριθμός των αεροπορικών εταιρειών που εξυπηρετούν τη Νέα Ζηλανδία και ο αριθμός ξένων τουριστών αυξήθηκαν αισθητά. Από τις αρχές της δεκαετίας του '90, η Νέα Ζηλανδία αναζήτησε με δραστήριο τρόπο ευκαιρίες για τη διαπραγμάτευση συμφωνιών ανοικτού ουρανού με χώρες, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι Ηνωμένες Πολιτείες και ορισμένα κράτη μέλη.

Στον ΠΟΕ, η Νέα Ζηλανδία και η ΕΕ έχουν την ίδια άποψη σε θέματα επιχειρηματικής δράσης που σχετίζονται με τις αερομεταφορές. Η Νέα Ζηλανδία υποστήριξε την άποψη της ΕΕ για τα περιβαλλοντικά θέματα στη Διεθνή Οργάνωση Πολιτικής Αεροπορίας.

- 2.4 Χαρακτηριστικό της πολιτικής που ασκεί σήμερα η Νέα Ζηλανδία στις αερομεταφορές είναι ένα πολύ σύγχρονο και ανοικτό ρυθμιστικό πλαίσιο:

⁴ Πρόταση για απόφαση του Συμβουλίου για την υπογραφή και την προσωρινή εφαρμογή της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Αυστραλίας σχετικά με ορισμένες πτυχές των αεροπορικών υπηρεσιών, COM (2005) 267.

- Από το 1986, η Νέα Ζηλανδία επέτρεψε την ολοκληρωτική ιδιοκτησία των αεροπορικών εταιρειών εσωτερικού από ξένους υπηκόους.
- Για τις πτήσεις εσωτερικού, η μόνη απαίτηση για την είσοδο στην αγορά είναι η πιστοποίηση της ασφάλειας.
- Η Νέα Ζηλανδία έχει συνάψει συμφωνίες “ανοικτού ουρανού” με αρκετές χώρες σε όλες τις περιοχές του κόσμου.
- Στις διμερείς διαπραγματεύσεις, η Νέα Ζηλανδία συνήθως επιζητεί την ελευθέρωση των διατάξεων περί καθορισμού του αερομεταφορέα με διάταξη περί “κύριου τόπου επιχειρηματικής δραστηριότητας” αντί της συνήθους διάταξης περί “εθνικής ιδιοκτησίας”.

2.5 Στις 27 Μαΐου 2005, η Νέα Ζηλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο υπέγραψαν κοινή δήλωση προθέσεων και συμφωνία αεροπορικών υπηρεσιών.

Η νέα συμφωνία HB-Νέας Ζηλανδίας ενσωματώνει τις σχετικές κοινοτικές τυποποιημένες ρήτρες που συμφωνήθηκαν με την οριζόντια συμφωνία ΕΕ/Νέας Ζηλανδίας και προβλέπει τα εξής καίρια στοιχεία:

- απεριόριστα δικαιώματα της 5^{ης}, 6^{ης}, 7^{ης}, 8^{ης} και 9^{ης} ελευθερίας για τους καθορισμένους αερομεταφορείς του HB, παρεμφερή δικαιώματα για τους καθορισμένους αερομεταφορείς της Νέας Ζηλανδίας αλλά με περιορισμούς στα δικαιώματα της 5^{ης} και 7^{ης} ελευθερίας για τους επιβάτες των δρομολογίων Λονδίνου-ΗΠΑ,
- ελεύθερη κοινή εκμετάλλευση πτήσεων και δικαιώματα μίσθωσης αεροσκαφών,
- ελεύθερες ρυθμίσεις ναύλωσης,
- ελευθερωμένες ρυθμίσεις ναύλων,
- διατάξεις περί θεμιτού ανταγωνισμού και περί κρατικών ενισχύσεων, καθώς και περί υπηρεσιών εδάφους.

2.6 Το υπουργείο μεταφορών είναι η αρμόδια αρχή αδειοδότησης των αεροπορικών εταιρειών στη Νέα Ζηλανδία. Για τις διεθνείς αεροπορικές εταιρείες που εξυπηρετούν τη Νέα Ζηλανδία με τακτικές πτήσεις απαιτείται να διαθέτουν Διεθνή Άδεια Αερομεταφορών. Η αδειοδότηση προβλέπει το μηχανισμό με τον οποίο εγκρίνεται και παρακολουθείται η άσκηση των δικαιωμάτων εναέριας κυκλοφορίας που ανταλλάσσονται με διμερείς διαπραγματεύσεις. Για τις αεροπορικές εταιρείες της Νέας Ζηλανδίας, η αδειοδότηση αποτελεί επίσης τη μέθοδο χορήγησης των δικαιωμάτων εναέριας κυκλοφορίας, τα οποία, βάσει πολλών συμφωνιών περί αεροπορικών υπηρεσιών, είναι ακόμη περιορισμένα.

- 2.7 Η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας της Νέας Ζηλανδίας ιδρύθηκε το 1992 με βάση την Civil Aviation Act. Κύρια αποστολή της είναι η ανάληψη δραστηριοτήτων που προάγουν την ασφάλεια και την προστασία με λογικό κόστος. Οι αρμοδιότητές της περιλαμβάνουν την καθιέρωση αεροπορικών προτύπων ασφαλείας και προστασίας, την παρακολούθηση των προτύπων αυτών, τη διερεύνηση δυστυχημάτων και περιστατικών. Ο Διευθυντής Πολιτικής Αεροπορίας είναι αρμόδιος για τη χορήγηση πιστοποιητικών και άλλων αεροπορικών εγγράφων.
- 2.8 Το 2001, η Νέα Ζηλανδία υπέγραψε μια πολυμερή συμφωνία "ανοικτού ουρανού", γνωστή ως Πολυμερής Συμφωνία περί Ελευθέρωσης των Διεθνών Αερομεταφορών (MALIAT), με το Μπρουνέι, τη Χιλή, τη Σιγκαπούρη, τις Ηνωμένες Πολιτείες και άλλες χώρες. Η Νέα Ζηλανδία είναι ο θεματοφύλακας της συμφωνίας MALIAT⁵. Τα κύρια στοιχεία της συμφωνίας MALIAT είναι ο ελεύθερος προγραμματισμός των δρομολογίων, τα ελεύθερα δικαιώματα κυκλοφορίας και η ελεύθερη χωρητικότητα. Τα συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας MALIAT έχουν χορηγήσει αμοιβαία απεριόριστα δικαιώματα εναέριας κυκλοφορίας με βάση την τρίτη, τέταρτη, πέμπτη και έκτη ελευθερία, καθώς και απεριόριστα δικαιώματα εναέριας κυκλοφορίας της έβδομης ελευθερίας μόνον για τις πτήσεις μεταφοράς φορτίου. Για τον καθορισμό αερομεταφορέα στις χώρες που έχουν υπογράψει τη συμφωνία MALIAT δεν απαιτείται να κατέχει το κράτος το μεγαλύτερο μέρος του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας. Η Νέα Ζηλανδία προχώρησε ακόμη περισσότερο και υπέγραψε – με τη Χιλή, τη Σιγκαπούρη και το Μπρουνέι – το αποκαλούμενο Πρωτόκολλο MALIAT⁶. Εκτός από τις ελευθερίες που επιτρέπει η συμφωνία MALIAT, το πρωτόκολλο MALIAT επιτρέπει τα δικαιώματα της έβδομης ελευθερίας για τις πτήσεις επιβατών και τις πτήσεις ενδομεταφορών, όταν αυτές συνεχίζουν ως διεθνείς πτήσεις.
- 2.9 Το 1996 η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία συμφώνησαν επί μιας Ενιαίας Αγοράς Αερομεταφορών (SAM), η οποία ολοκληρώθηκε το 2002. Μετά τη θέσπιση της Ενιαίας Αγοράς Αερομεταφορών, τις προγραμματισμένες επιβατικές αεροπορικές γραμμές μεταξύ Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας εκτελούν πλέον 12 αερομεταφορείς, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα την αισθητή άνοδο της επιβατικής κίνησης. Η Ενιαία Αγορά Αερομεταφορών επιτρέπει την πρόσβαση των αυστραλιανών αεροπορικών εταιρειών στις εσωτερικές πτήσεις της Νέας Ζηλανδίας και αντιστρόφως.

Μέσα στη SAM, επιτρέπεται στους αερομεταφορείς και των δύο χωρών, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις λειτουργίας εντός της εσωτερικής αγοράς είτε της Αυστραλίας είτε της Νέας Ζηλανδίας και εφόσον ανήκουν τουλάχιστον κατά 50% στην ιδιοκτησία Αυστραλών ή/και Νεοζηλανδών υπηκόων και τελούν υπό τον έλεγχό τους, να εκτελούν τις πτήσεις που επιθυμούν, ακόμη και πτήσεις ενδομεταφοράς, χωρίς περιορισμούς. Οι αρχές ασφαλείας της πολιτικής αεροπορίας των δύο χωρών συμφώνησαν επίσης όσον αφορά την αμοιβαία αναγνώριση όλων των πιστοποιητικών στην πολιτική αεροπορία.

⁵ Άλλες χώρες που έχουν υπογράψει τη συμφωνία MALIAT είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες, το Μπρουνέι, το Περού και η Σαμόα και Τόγκα.

⁶ Το Πρωτόκολλο MALIAT τέθηκε σε ισχύ στη Σιγκαπούρη, τη Νέα Ζηλανδία και το Μπρουνέι το Δεκέμβριο του 2001 και στη Χιλή το Δεκέμβριο του 2003.

3. ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ

- 3.1 Οι σχέσεις μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Νέας Ζηλανδίας επισημοποιήθηκαν το Μάιο του 1999, όταν υπογράφηκε η Κοινή Δήλωση περί Σχέσεων μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Νέας Ζηλανδίας. Ο κοινός στόχος στα οικονομικά θέματα είναι η προώθηση της ανάπτυξης ανοικτών αγορών ελεύθερης οικονομίας. Η Νέα Ζηλανδία και η ΕΕ έχουν παρεμφερείς απόψεις σε πολλά διεθνή και οικονομικά θέματα.

Από άποψη εμπορικών συναλλαγών, η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο τρίτος κατά σειρά προορισμός των εξαγωγών της Νέας Ζηλανδίας μετά την Αυστραλία και την Ιαπωνία (2,7 δις €) και ο δεύτερος σε μέγεθος προμηθευτής των εισαγωγών της (2,4 δις €)⁷. Συνολικά η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο δεύτερος σε μέγεθος εμπορικός εταίρος της Νέας Ζηλανδίας. Οι συναλλαγές υπηρεσιών αυξάνονται συνεχώς μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Νέας Ζηλανδίας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί επίσης σημαντικό προορισμό των επενδύσεων της Νέας Ζηλανδίας και μεγάλη πηγή ξένων επενδύσεων στη Νέα Ζηλανδία.

- 3.2 Λόγω της μεγάλης απόστασης, οι αεροπορικές μεταφορές είναι ουσιαστικής σημασίας για τις εμπορικές και κοινωνικές σχέσεις μεταξύ Νέας Ζηλανδίας και ΕΕ. Οι αερομεταφορές ήταν πάντοτε στην ημερήσια διάταξη των συναντήσεων υψηλών αξιωματούχων και των σχεδίων δράσης μεταξύ ΕΕ και Νέας Ζηλανδίας, όπως και πρόσφατα το Φεβρουάριο του 2005 στην υπουργική τρόικα ΕΕ-Νέας Ζηλανδίας.
- 3.3 Η Νέα Ζηλανδία έχει ζητήσει επίσημα να αρχίσει η διαπραγμάτευση μιας συμφωνίας ελευθέρωσης των αερομεταφορών με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Η έναρξη των διαπραγματεύσεων στο πεδίο των αερομεταφορών θα ενισχύσει περαιτέρω τους οικονομικούς και πολιτικούς δεσμούς μεταξύ ΕΕ και Νέας Ζηλανδίας.

4. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΟΦΕΛΗ ΜΙΑΣ ΔΙΕΞΟΔΙΚΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ

- 4.1 Σήμερα, μόνον η Air New Zealand εκτελεί απευθείας επιβατικές πτήσεις μεταξύ Κοινότητας και Νέας Ζηλανδίας (μέσω Λος Άντζελες προς Λονδίνο). Ορισμένοι κοινοτικοί αερομεταφορείς προσφέρουν μη απευθείας πτήσεις προς τη Νέα Ζηλανδία με πτήσεις κοινής εκμετάλλευσης και ορισμένοι κοινοτικοί αερομεταφορείς προσφέρουν επίσης μεγάλων αποστάσεων δρομολόγια μεταφοράς φορτίου προς τη Νέα Ζηλανδία. Οι αφίξεις επισκεπτών από την ΕΕ στη Νέα Ζηλανδία αυξάνονται, και ιδίως οι αφίξεις τουριστών. Ο αριθμός επιβατών μεταξύ Νέας Ζηλανδίας και ΕΕ αυξήθηκε από 540.000 το 2002 σε 640.000 το 2004. Λόγω της απόστασης, υπάρχει μεγάλη δυνατότητα επιλογής πτήσεων με ενδιάμεσο σταθμό στην περιοχή Ασίας/Ειρηνικού και στις Ηνωμένες Πολιτείες.

⁷ Eurostat, Στατιστική επετηρίδα εξωτερικού και εσωτερικού εμπορίου της ΕΕ, Έκδοση 2003.

Οφέλη και προστιθεμένη αξία της κοινοτικής προσέγγισης

- 4.2 Ακόμη κι αν αποδειχθεί για την ευρωπαϊκή οικονομία βραχυπρόθεσμα μικρός ο άμεσος οικονομικός αντίκτυπος της ελευθέρωσης των αερομεταφορών μεταξύ Ευρωπαϊκής Κοινότητας και Νέας Ζηλανδίας, δεδομένου του περιορισμένου μεριδίου των απευθείας πτήσεων στην αγορά ΕΕ-Νέας Ζηλανδίας, η άρση των περιορισμών θα προσφέρει περισσότερες ευκαιρίες στους Ευρωπαίους αερομεταφορείς στην αγορά αυτή και θα αυξήσει τη σημασία των απευθείας πτήσεων στη γενικότερη αγορά ΕΕ-Νέας Ζηλανδίας.

Η αύξηση των (απευθείας) αεροπορικών δρομολογίων θα αυξήσει τις εμπορικές και τουριστικές ροές μεταξύ ΕΕ και Νέας Ζηλανδίας και θα ωφελήσει, επομένως, ευρύτερα την ευρωπαϊκή οικονομία.

- 4.3 Η Νέα Ζηλανδία, με την πολιτική που ασκεί στην οικονομία και τις μεταφορές με βάση τις ανάγκες της αγοράς και με τα υψηλά ρυθμιστικά πρότυπά της, προφανώς υπόσχεται πολλά ως χώρα για μια συμφωνία αερομεταφορών νέας γενεάς με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Μια συμφωνία περί αεροπορικών υπηρεσιών μεταξύ ΕΕ και Νέας Ζηλανδίας θα μπορούσε να αποβεί υπόδειγμα για την ελευθέρωση των αγορών αερομεταφορών με άλλες τρίτες χώρες. Η Νέα Ζηλανδία είναι ο κύριος συντελεστής της ελευθέρωσης και της ολοκλήρωσης των αερομεταφορών στην περιοχή Ασίας/Ειρηνικού. Ο ευρύτερος αντίκτυπος στις αεροπορικές συνδέσεις με άλλες τρίτες χώρες θα ωφελήσει σημαντικά την ευρωπαϊκή οικονομία.

- 4.4 Ωστόσο, ίσως ακόμη πιο σημαντικός από τον άμεσο οικονομικό αντίκτυπο είναι ο μεσοπρόθεσμος αντίκτυπος σε άλλες αγορές αερομεταφορών. Τα οικονομικά οφέλη των ανοικτών αγορών διεθνών αερομεταφορών προσδιορίστηκαν με σαφήνεια σε μελέτη που εκπονήθηκε για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον οικονομικό αντίκτυπο Ανοικτού Εναερίου Χώρου ΕΕ-ΗΠΑ⁸. Η αεροπορική κίνηση, απεξαρτημένη από τους περιορισμούς στον αριθμό των εβδομαδιαίων πτήσεων και των αεροπορικών διαδρομών, έχει πιθανότητες να σημειώσει άνοδο. Με ανοικτή την πρόσβαση στην αγορά, οι αεροπορικές εταιρείες θα μπορέσουν να εκμεταλλευθούν τις νέες ευκαιρίες της αγοράς και να προσφέρουν δρομολόγια σε διαδρομές που ζητούν οι πελάτες τους. Οι διαμεθοριακές επενδυτικές ροές θα αποφέρουν μεγαλύτερη απόδοση.

Η πλήρης ελευθέρωση των αερομεταφορών με τη Νέα Ζηλανδία μπορεί να επιτευχθεί μόνον σε κοινοτικό επίπεδο. Από τη στιγμή που το κοινοτικό δίκαιο καθορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς των Ευρωπαίων αερομεταφορέων, την αμοιβαία ελευθέρωση των απαιτήσεων ιδιοκτησίας και ελέγχου πρέπει να αναλάβει η Κοινότητα.

Ο ευρύτερος αντίκτυπος στις αεροπορικές συνδέσεις με άλλες τρίτες χώρες θα ωφελήσει σημαντικά την ευρωπαϊκή οικονομία. Με δεδομένη την ενιαία αγορά αερομεταφορών μεταξύ Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας και το υψηλό επίπεδο ολοκλήρωσης αυτών των δύο αγορών, τα οφέλη ενός ανοικτού εναερίου χώρου με

⁸ The Brattle Group, The Economic Impact of an EU-US Open Aviation Area, μελέτη που εκπονήθηκε για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Δεκέμβριος 2002.

τη Νέα Ζηλανδία θα είναι μεγαλύτερα λόγω του ευρύτερου συνδυασμού των αγορών.

Εξαιτίας του ανοίγματος των αγορών αερομεταφοράς:

- οι αεροπορικές εταιρείες θα αυξήσουν την απόδοσή τους και θα βελτιώσουν την ανταγωνιστικότητά τους διεθνώς,
- οι επιβάτες και οι επιχειρήσεις αποστολής φορτίου θα έχουν μεγαλύτερη επιλογή πτήσεων,
- οι αερολιμένες, ο αεροπορικός κλάδος και η αεροναυπηγική βιομηχανία θα ωφεληθούν από την αύξηση των αερομεταφορών,
- η αύξηση της αεροπορικής κίνησης θα διευκολύνει την περαιτέρω ανάπτυξη των εμπορικών και των τουριστικών ροών.

4.6 Τα σαφή μελλοντικά οικονομικά οφέλη μιας συμφωνίας ανοικτού εναερίου χώρου με τη Νέα Ζηλανδία επιβεβαιώθηκαν σε μελέτη εκτίμησης των επιπτώσεων που εκπόνησε ομάδα ανεξάρτητων συμβούλων. Καίτοι τα βραχυπρόθεσμα οικονομικά οφέλη θα είναι ίσως περιορισμένα λόγω του μικρού αριθμού απευθείας πτήσεων μεταξύ Κοινότητας και Νέας Ζηλανδίας και της ήδη υπάρχουσας πρόσβασης στην αγορά, οι μεσοπρόθεσμες και οι μακροπρόθεσμες επιπτώσεις για άλλες χώρες της περιοχής του Ειρηνικού θα είναι αξιοσημείωτες. Στην πρόσφατη μελέτη επιβεβαιώνεται ότι το ρυθμιστικό και πολιτικό πλαίσιο των αερομεταφορών στη Νέα Ζηλανδία θα επιτρέψει στην Κοινότητα να καταλήξει με την εν λόγω χώρα σε πρότυπη συμφωνία, η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα να επιτευχθεί μεγαλύτερη σύγκλιση σε ρυθμιστικά θέματα και να δοθούν νέες ευκαιρίες για τη βιομηχανία και τους χρήστες της ΕΕ. Η Νέα Ζηλανδία συμφωνεί με την ΕΕ σε πολλά θέματα αερομεταφορών και έχει δεσμευθεί για την ανάπτυξη των μεγάλων περιφερειακών αγορών, οι οποίες πιο μακροπρόθεσμα θα προσφέρουν νέες σοβαρές οικονομικές δυνατότητες.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ: ΜΕΓΑΛΗ Η ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗ ΑΞΙΑ ΜΙΑΣ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΕΕ-ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ ΠΕΡΙ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

5.1 Ένα εκσυγχρονισμένο πλαίσιο αερομεταφορών μεταξύ ΕΕ και Νέας Ζηλανδίας προσφέρει μεγάλες νέες ευκαιρίες ενίσχυσης των αερομεταφορών με ισότιμους όρους ανταγωνισμού. Εκτός αυτού, θα ενδυναμώσει ακόμη περισσότερο τις εξαιρετικές εμπορικές και πολιτικές σχέσεις μεταξύ ΕΕ και Νέας Ζηλανδίας.

Το μοντέλο αεροπορικής σύμπραξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη Νέα Ζηλανδία διαπνέεται από τη φιλοδοξία να προωθηθεί μια σειρά μεταρρυθμίσεων σε διεθνές επίπεδο. Η συμφωνία ελευθέρωσης των αερομεταφορών μεταξύ Ευρωπαϊκής Κοινότητας και Νέας Ζηλανδίας θα αντικαταστήσει τις υπάρχουσες διμερείς συμφωνίες περί αεροπορικών υπηρεσιών μεταξύ της Νέας Ζηλανδίας και των κρατών μελών της ΕΕ και θα καθιερώσει ένα σύγχρονο πλαίσιο αερομεταφορών μεταξύ ΕΕ και Νέας Ζηλανδίας με όσο το δυνατόν πιο ανοικτή πρόσβαση στην αγορά και υψηλά ρυθμιστικά πρότυπα. Θα μπορούσε επομένως να αποτελέσει το

υπόδειγμα για μια εκτετατεμένη σύμπραξη στις αερομεταφορές με άλλες τρίτες χώρες.

- 5.2 Η διαπραγμάτευση μιας συμφωνίας ανοικτού εναερίου χώρου με τη Νέα Ζηλανδία θα αποβλέπει στο άνοιγμα των αγορών και στην προώθηση των δυνατοτήτων επένδυσης. Το άνοιγμα της πρόσβασης στην αγορά δεν είναι δυνατόν να περιορισθεί στα δικαιώματα της τρίτης και της τέταρτης ελευθερίας αλλά πρέπει να συμπεριλάβει και τα δικαιώματα της πέμπτης ελευθερίας⁹. Η Νέα Ζηλανδία δεν μπορεί να εξυπηρετείται με απευθείας πτήσεις από την Ευρώπη. Οι αεροπορικές συνδέσεις μεταξύ ΕΕ και Νέας Ζηλανδίας εκτελούνται με έναν σταθμό σε ενδιάμεσο σημείο στην περιοχή Ασίας/Ειρηνικού και στη Βόρειο Αμερική, το οποίο αποτελεί αυτοδίκαια σημαντική αγορά. Δεν θα ήταν οικονομικά βιώσιμα τα δρομολόγια μεταξύ των ενδιάμεσων σημείων και της Νέας Ζηλανδίας χωρίς τα αντίστοιχα δικαιώματα κυκλοφορίας. Συνεπώς, τα δικαιώματα της πέμπτης ελευθερίας μέσω αυτών των ενδιάμεσων σημείων είναι ουσιαστικά για να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη της συμφωνίας.

Αμοιβαίο άνοιγμα της πρόσβασης στην αγορά με τη Νέα Ζηλανδία εφαρμόζουν ήδη ορισμένα κράτη μέλη. Πολύ πρόσφατα, το Ηνωμένο Βασίλειο ήλθε σε συμφωνία με τη Νέα Ζηλανδία, η οποία προβλέπει υψηλό βαθμό ελευθέρωσης της αγοράς. Ωστόσο, άλλα κράτη μέλη δεν έχουν επιτύχει ακόμη προωθημένη πρόσβαση στην αγορά στις συνδέσεις τους με τη Νέα Ζηλανδία. Δώδεκα κράτη μέλη δεν έχουν σήμερα καμιά πρόσβαση στην αγορά της Νέας Ζηλανδίας. Αυτό το μη ισόρροπο πλαίσιο οδήγησε σε άνισες ευκαιρίες για τους κοινοτικούς αερομεταφορείς, γεγονός που δεν συμβαδίζει με την ισότητα ευκαιριών για όλους τους κοινοτικούς αερομεταφορείς μέσα σε μια ενιαία αγορά.

Με μια διεξοδική συμφωνία αερομεταφορών σε κοινοτικό επίπεδο οι αεροπορικές συνδέσεις της Κοινότητας με τη Νέα Ζηλανδία θα αποκτήσουν μεγαλύτερη συνοχή και θα δημιουργηθούν για όλους τους κοινοτικούς αερομεταφορείς ίσες ευκαιρίες στις πτήσεις προς τη Νέα Ζηλανδία. Επίσης, θα δημιουργηθούν σημαντικές νέες ευκαιρίες στην αγορά για τους αερομεταφορείς των 12 κρατών μελών, οι οποίοι σήμερα δεν έχουν κανένα δικαίωμα αερομεταφοράς από και προς τη Νέα Ζηλανδία. Μια συμφωνία αερομεταφορών σε κοινοτικό επίπεδο θα δώσει ακόμη στους μικρότερους αερομεταφορείς τη δυνατότητα να επεκτείνουν το δίκτυό τους στη Νέα Ζηλανδία. Καίτοι η ζήτηση κίνησης μεταξύ αρκετών κρατών μελών και Νέας Ζηλανδίας δεν θα καταστήσει κατ'ανάγκη εμπορικά βιώσιμες τις απευθείας πτήσεις, οι αερομεταφορείς θα μπορούσαν να επωφεληθούν ρυθμίσεων για την κοινή εκμετάλλευση πτήσεων από και προς τη Νέα Ζηλανδία.

Μια συμφωνία ανοικτού εναερίου χώρου μεταξύ ΕΕ και Νέας Ζηλανδίας θα επιτρέψει στον ευρωπαϊκό αεροπορικό κλάδο να επενδύσει στη Νέα Ζηλανδία και να εκμεταλλευθεί τα κεφάλαια από την εν λόγω χώρα. Θα επιτρέψει στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις αποστολής εμπορευμάτων να δημιουργήσουν διεθνείς εμπορικές γραμμές στην περιοχή της Ασίας και του Ειρηνικού και να αυξήσουν έτσι την

⁹ Τρίτη ελευθερία είναι το δικαίωμα μεταφοράς επιβατών και φορτίου από την ΕΕ στη Νέα Ζηλανδία. Τέταρτη ελευθερία είναι το δικαίωμα μεταφοράς επιβατών και φορτίου από τη Νέα Ζηλανδία στην ΕΕ. Πέμπτη ελευθερία είναι το δικαίωμα μεταφοράς επιβατών και φορτίου από ένα ενδιάμεσο σημείο στη Νέα Ζηλανδία με δρομολόγιο που αναχωρεί από την ΕΕ.

απόδοση των δραστηριοτήτων τους και να προσφέρουν έτσι υπηρεσίες ανάλογα με τις ανάγκες των πελατών τους ανά τον πλανήτη, χωρίς να είναι αναγκασμένες πλέον να συνδυάζουν τα δικαιώματα που έχουν βάσει διμερών συμφωνιών.

- 5.3 Οι ανοικτές αεροπορικές αγορές χρειάζονται ένα πλαίσιο, το οποίο να εξασφαλίζει θεμιτό ανταγωνισμό, υψηλά πρότυπα ασφαλείας και προστασίας και περιβαλλοντική προστασία. Άνοιγμα της αγοράς και συνεργασία σε ρυθμιστικά θέματα με σκοπό τη σύγκλιση πρέπει να είναι άρρηκτα συνδεδεμένες. Οι διμερείς συμφωνίες περί αεροπορικών υπηρεσιών μεταξύ ορισμένων κρατών μελών και Νέας Ζηλανδίας προσέφεραν στους αερομεταφορείς της Νέας Ζηλανδίας πλήρη πρόσβαση στην αγορά, καίτοι δεν εξασφαλίζουν κατάλληλα ρυθμιστική σύγκλιση. Μια διεξοδική συμφωνία αερομεταφορών σε κοινοτικό επίπεδο με τη Νέα Ζηλανδία θα ενισχύσει τα υψηλά πρότυπα ασφαλείας και προστασίας, την περιβαλλοντική προστασία, την προστασία των επιβατών και άλλα ρυθμιστικά θέματα.

Όσον αφορά το περιβάλλον, η συμφωνία πρέπει να συμβαδίζει με τη δέσμευση της Κοινότητας για αειφόρο ανάπτυξη. Εκτός από τα οικονομικά οφέλη που τονίσθηκαν προηγουμένως, η αναμενόμενη άνοδος της αεροπορικής κίνησης θα έχει και ανεπιθύμητα αποτελέσματα, ιδίως στην ποιότητα του αέρα, τη στάθμη θορύβου στον περίγυρο των αερολιμένων και τη συμβολή της στην αλλαγή του κλίματος του πλανήτη. Είναι σημαντικό η συμφωνία να μην περιορίζει την ικανότητα της ΕΕ να εφαρμόζει ρυθμιστικά ή οικονομικά μέσα για τον μετριασμό αυτών των ανεπιθύμητων αποτελεσμάτων. Η διατήρηση του θεμιτού ανταγωνισμού είναι καίριο θέμα στο άνοιγμα των αεροπορικών αγορών. Εάν επιτευχθεί υψηλότερο επίπεδο σύγκλισης σε ρυθμιστικά θέματα, μια διεξοδική συμφωνία αερομεταφορών μεταξύ Κοινότητας και Νέας Ζηλανδίας θα εξασφαλίσει ισότιμους όρους ανταγωνισμού για να αποφεύγονται οι στρεβλώσεις. Η Νέα Ζηλανδία διαθέτει ισχυρές αρχές ανταγωνισμού, οι οποίες επιβάλλουν τους κανόνες του. Δεν υπάρχει κρατική στήριξη προς τον αεροπορικό κλάδο. Η Νέα Ζηλανδία εφαρμόζει επίσης υψηλά πρότυπα ασφαλείας και προστασίας. Η Νέα Ζηλανδία συμφωνεί με τους στόχους της περιβαλλοντικής πολιτικής της Κοινότητας. Συνεπώς, με βάση το σημερινό επίπεδο επιβολής των προτύπων ασφαλείας και προστασίας, των κανόνων ανταγωνισμού και των περιβαλλοντικών κανόνων στη Νέα Ζηλανδία, είναι εξαιρετικές οι προοπτικές για υψηλό επίπεδο συνεργασίας ή/και σύγκλισης σε ρυθμιστικά θέματα μεταξύ Κοινότητας και Νέας Ζηλανδίας.

Στις επίσημες διερευνητικές συνομιλίες, η Νέα Ζηλανδία επιβεβαίωσε τη βούλησή της να επιτύχει υψηλό βαθμό σύγκλισης σε ρυθμιστικά θέματα με την Κοινότητα και να θεσπισθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού για τους αερομεταφορείς της ΕΕ και της Νέας Ζηλανδίας. Η σύγκλιση αυτή μπορεί να επιτευχθεί μόνον σε κοινοτικό επίπεδο. Με διμερείς συμφωνίες δεν είναι δυνατόν να εξασφαλισθεί κατάλληλη συνεργασία σε ρυθμιστικά θέματα. Μια συμφωνία ΕΕ-Νέας Ζηλανδίας θα καθορίζει τους μηχανισμούς συνεργασίας, ούτως ώστε να εξασφαλισθεί η τήρηση και η περαιτέρω ανάπτυξη των κανόνων της.

Τα οικονομικά οφέλη μιας συμφωνίας περί αερομεταφορών με τη Νέα Ζηλανδία θα μπορούσαν να ενισχυθούν ακόμη περισσότερο με παρεμφερείς συμφωνίες με άλλες χώρες της περιοχής της Ασίας και του Ειρηνικού, και ιδίως με την Αυστραλία. Για το λόγο αυτό, η νέα σύμπραξη μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Νέας Ζηλανδίας πρέπει να μείνει ανοικτή σε άλλες χώρες που θα θελήσουν να συμμετέχουν.

Η σύμπραξη αυτή μπορεί να επιτευχθεί προοδευτικά με μια πορεία προς ένα ανοικτό εναέριο χώρο μεταξύ Ευρωπαϊκής Κοινότητας και Νέας Ζηλανδίας. Οι διερευνητικές συζητήσεις έδειξαν ότι η Νέα Ζηλανδία συμμερίζεται τις φιλοδοξίες της Κοινότητας να θεσπισθεί ένα σύγχρονο πλαίσιο στις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές απαλλαγμένο από τους υπάρχοντες περιορισμούς, το οποίο θα επιτρέπει την εκτέλεση αερομεταφορών σε όλον τον πλανήτη. Το αποτέλεσμα της προτεινόμενης νέας σύμπραξης θα δώσει οπωσδήποτε το έναυσμα σε άλλες τρίτες χώρες να ακολουθήσουν την τάση που δημιουργείται για πιο ευέλικτο διεθνές πλαίσιο στις αερομεταφορές.

- 5.4 Με βάση όσα προαναφέρθηκαν, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συνιστά λοιπόν στο Συμβούλιο να την εξουσιοδοτήσει να αρχίσει διαπραγματεύσεις με τη Νέα Ζηλανδία για τη σύναψη μιας διεξοδικής συμφωνίας αερομεταφορών.
- 5.5 Η Επιτροπή θα εργασθεί από κοινού με τα κράτη μέλη και όλους τους αρμόδιους παράγοντες στην περαιτέρω ανάπτυξη και επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στις οδηγίες διαπραγμάτευσης.